

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
3.2.2023

KAA 11/2021 vp
Polttoaineveron alentaminen

Hanna Kalenoja
liikenteen erityisasiantuntija
Autoalan Keskusliitto

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Polttoaineiden hintakehitys on ollut viime vuosina poikkeavaa

- kansalaisten huoli polttoaineiden kohonneista hinnoista on ymmärrettävä, sillä vuoden 2022 aikana polttonesteiden hinnat nousivat ennätyksellisen korkealle
- kansalaisaloite on laadittu keväällä 2021, jolloin dieselin pumppuhinta oli noin 1,5 euroa litralta ja 95 E10 -laatuisen bensiinin 1,61 euroa litralta
- hintojen nousu tuntui vuoden 2021 alussa nopealta, sillä koronapandemian alussa vuonna 2020 polttoaineiden hinnat laskivat rajusti ja kävivät alimmillaan 1,2-1,3 euron litrahinnoissa
- polttonesteiden hinnat nousivat nopeasti vuonna 2022, mutta ovat kääntyneet raakaöljyn hinnan alenemisen ja energiamarkkinoiden vakaantumisen seurauksena laskuun syksyn ja talven aikana
- tammikuussa E10-bensiinin keskihinta oli tammikuussa 2,08 euroa litralta ja dieselin 1,91 euroa litralta

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Polttoaineiden kysyntä on hinnan suhteen lähes joustamatonta

- vuoden 2022 aikana polttonesteiden hinnat nousivat ennätyksellisen korkealle
- bensiinin hinta nousi vuonna 2022 keskimäärin 45 sentillä litralta ja dieselin 62 sentillä litralta vuoteen 2021 verrattuna – prosentuaalisesti bensiinin hinta nousi 27-28 prosenttia ja dieselin 41 prosenttia
- muutokset polttoaineen kysynnässä
  - bensiinin kysyntä laski tammi-syyskuussa noin 6 prosentilla ja dieselin 4 prosentilla edellisen vuoden tammi-syyskuuhun nähden[1]
  - henkilö ja pakettiautojen liikennemäärä väheni vuonna 2022 päätieverkolla 1,0 prosenttia ja kuorma-autoliikenteen määrä 3,7 prosenttia[2] – liikennemäärät ovat kääntyneet laskuun pääosin syksyn ja talven aikana, kun talouden näkymät ovat heikentyneet
- vuoden 2022 kehitys osoittaa, että polttoaineiden hinta on lyhyellä välillä lähes joustamatonta – tieliikenteelle ei useimmiten löydy korvaavaa liikkumis- tai kuljetusvaihtoehtoa

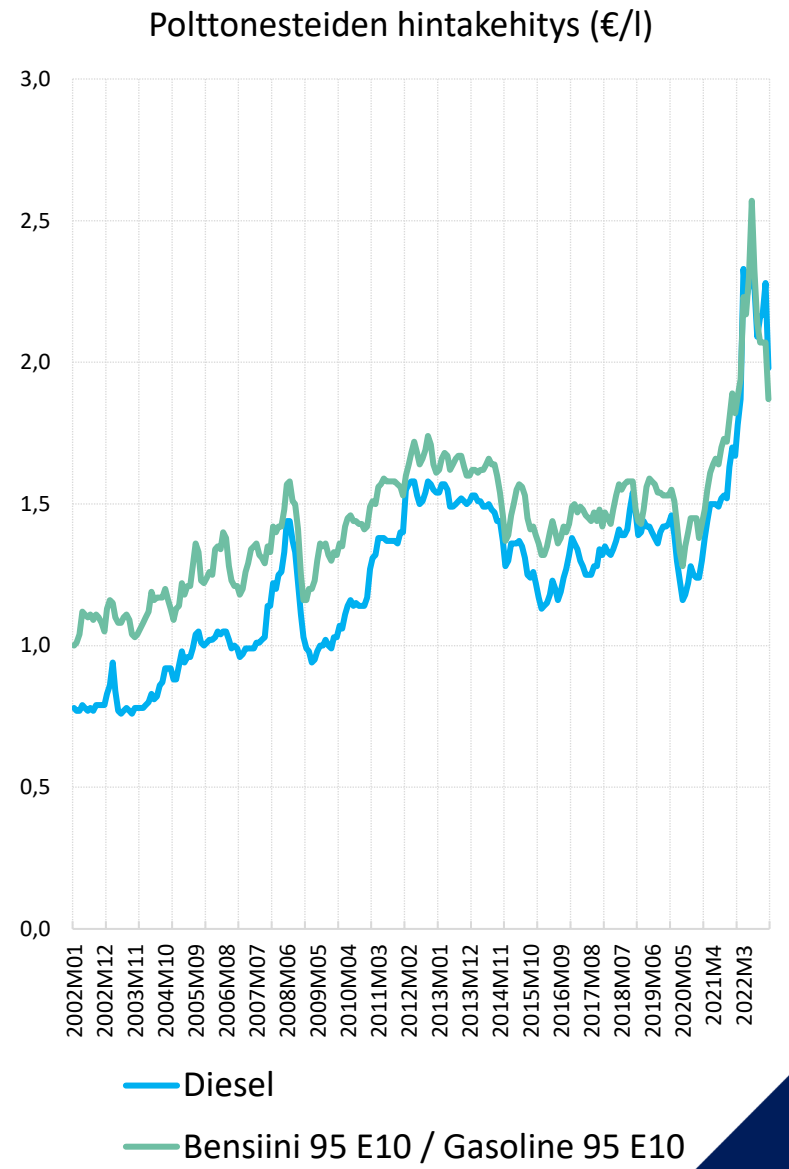

1) Tilastokeskus, öljytuotteiden myynti kotimaahan
2) Fintraffic Oy, päätieverkon liikennemäärät

AUTOALAN KESKUSLIITTO

Uusiutuvien polttoaineiden verotus ja ammattidiesel nopeina toimina

- on ilmeistä, että aloitteen mukaista mittavaa liikenteen erillisverokertymän alenemista (1,4 mrd euroa) olisi kompensoitava valtion talouden tasapainottamiseksi muilla veroilla, ja mahdollisesti myös liikenteeseen kohdistuvilla muiden verojen korotuksella
- esitetty veromuutos johtaisi verorakenteen uudelleen tarkasteluun, joka vaatisi koko energiaverotuksen uudistamista
- polttonesteiden hintapaineet nousevat erityisesti geopoliittisesta tilanteesta ja jakeluvelvoitteen noususta
- hintapaineita voitaisiin purkaa alentamalla uusiutuvien polttoainekomponenttien verotasoa nykyisestä 33 sentistä noin 15 senttiin litralta
- lisäksi hallituksen aloittamaa ammattidiesel-järjestelmän valmistelua tulisi pikaisesti jatkaa, jotta voitaisiin varautua dieselin mahdollisiin hinnannousuun
- pitkällä aikavälillä tehokkaita toimia polttoaineiden hintapaineiden hillitsemiseen ovat sähköistymisen nopeuttaminen sekä jakeluvelvoitteen laajentaminen liikennesähköön

Päästöjä ja hintapaineita vähentäviä toimenpiteitä

1. **Kannusteveromalli**
   - porrastetusti etenevä vuosina 2024-2027 toteutettava ns. **kannusteveromalli,** joka nopeuttaisi autokannan sähköistymistä ja uusiutumista
   - sähköauton hankintaan kohdistetaan hankintakannuste, joka rahoitettaisiin korotetulla ajoneuvoverolla
   - autoveroa laskettaisiin autokannan kierron nopeuttamiseksi vähäpäästöisiltä autoilta

2. **Liikennesähkön sisällyttäminen jakeluvelvoitteeseen**
   - julkisista latauspisteistä ja kuorma- ja linja-autovarikoida jaellun uusiutuvan sähkön sisällyttäminen jakeluvelvoitteeseen
   - sähkön lisääminen velvoitelaskentaan hillitsisi jakeluvelvoitteen nousun vaikutusta polttonesteiden hintoihin ja nopeuttaisi latausinfran markkinaehtoista kehitystä

3. **Uusiutuvien polttoaineiden verotason alentaminen**
   - uusiutuvien polttoaineiden valmisteveron alentaminen 15 senttiin litralta
   - veron alentaminen keventää jakeluvelvoitteen noston aiheuttamaa polttonesteiden hintojen nousupainetta

4. **Strategisen lataus- ja jakeluinfran edistäminen**
   - tavoitteellisen lataus- ja jakeluverkon toteuttaminen henkilö-, paketti-, kuorma- ja linja-autoille
   - toimenpideohjelma vuosille 2024-2030 latausinfran sekä biokaasun ja vedyn jakeluinfran laajentamiseksi
   - markkinalähtöisen infran kehityksen tukeminen kohdennetuilla lataus- ja jakeluinfratuilla

5. **Sähköistymistä nopeuttava toimenpidepaketti**
   - vähäpäästöisten työsuhdeautojen kannusteiden jatkaminen vuosina 2026-2028
   - sähkö- ja kaasuautojen hankintaan kohdennettu kierrätyspalkkio
   - taksien ja linja-autojen kierrätyspalkkio
   - ajokorttilain muutos siten, että B-kortilla sallittaisiin massaltaan suurempien sähkökäyttöisten kevytkuorma-autojen ajaminen
   - työsuhdeautojen kotilataussähkön verotuksen yksinkertaistaminen
   - korotettu kotitalousvähennys kotilatauslaitteen asentamiseen